

Escriure sobre llengua

Els qui fa 30 anys estudiàvem filologia catalana a Lleida (quan la UdL encara depenia de la UB) vam comptar amb un professor que ens tenia enlluernats: Josep Murgades. Exigent, arrauyat, culte, contundent, brillant, entusiasta, eloqüent... Murgades era capaç de fer que t'interessessis per un període de la literatura catalana pel qual els llibres acostumen a passar de puntetes, i per uns autors dels quals ningú no havia sentit a parlar fins aleshores.

Tot i que professionalment s'ha dedicat a ensenyar literatura i ha estat un dels principals estudiosos del Noucentisme i, especialment, de la figura d'Eugeni d'Ors, Murgades també ha estudiat a fons l'obra i la tasca de Pompeu Fabra i és autor de nombrosos articles i assajos de caràcter sociolingüístic. L'any 1979 va ser un dels redactors del text *Una nació sense Estat, un poble sense llengua?*, que de seguida va adquirir un gran ressò i va passar a ser conegut com el *manifest d'Els Marges*. Allà, en un moment transcendent, amb la recuperació de poder polític i una consegüent legislació lingüística a l'horitzó, s'hi plantejava la delicada situació social del català i la necessitat d'adoptar mesures contundents si se'n volia aconseguir la plena normalització. A partir d'aleshores, molts dels

textos que Murgades ha escrit sobre llengua, especialment durant els anys 80 i 90, han aprofundit en el tema d'aquell *manifest* i, en bona part, han servit per constatar el fracàs d'allò que els signants reclamaven.

Ara, tots aquests escrits (una part dels quals ja havien estat aplegats l'any 1996 en el volum *Llengua i discriminació*) han estat recuperats en un llibre, *Escrits sobre llengua*, aparegut a la col·lecció Argent Viu, de Pagès Editors, que dirigeix amb encert la Carme Vidalhuguet. En aquests assajos, Josep Murgades parla, sense embuts ni pèls a la llengua, de conflicte i substitució lingüística, de la importància de la literatura, de subordinació i domini, de colonialisme lingüístic opressiu, de tradició imperial, d'una Constitució espanyola que consagra la supremacia del castellà i d'una Llei de política lingüística que amb prou feines servia per despenalitzar l'ús del català. També hi tracta temes incòmodes, com ara la capacitat de discriminació lingüística necessària per a la integració social d'un idioma, o l'estatus que hauria de tenir la llengua catalana en una hipotètica Catalunya independent.

Finalment, una constatació inquietant: tot i haver estat escrits fa vint o trenta anys, la majoria de les realitats que (sobre discriminació, minorització o papanatisme polític) denunciaven aquests textos continuen tenint, avui, plena vigència. I això, si bé justifica la publicació d'aquest llibre magnífic, hauria de preocupar-nos.

